

Xavier Duran ha construït un relat extremadament coherent, erudit i entenedor sobre l'impacte que la ciència ha tingut en la història de la literatura TV3

La ciència en la literatura

Són miscibles la ciència i la literatura, o són dos camps separats, potser fins i tot antagònics de la cultura humana? Aquesta pregunta retòrica, que sovint es formula en tertúlies i debats culturals, té una resposta clara, malgrat que potser no sempre sigui prou evident. A banda de casos, més nombrosos del que a primer cop d'ull pot semblar, de científics que també han conreat la literatura i de literats molt interessats per la ciència, el cert és que al llarg de la història de la literatura molts escriptors han fet referència a conceptes científics en les seves obres, com a metà-

fora o com a recurs per enriquir les descripcions. Alguns autors, fins i tot, han atribuït a la ciència i la tecnologia un paper central en les seves creacions, bé per elogiar les transformacions que han generat, bé per criticar-ne les conseqüències negatives. Ha estat una història compartida, llarga i intensa, des d'Homèr fins als nostres dies, difícil d'analitzar i resumir en un sol llibre.

Aquesta dificultat, però, ha quedat fantàsticament ben resolta amb l'assaig *La ciència en la literatura. Un viatge per la història de la ciència vista per escriptors de tots els temps*, de Xavier Duran,

un llibre que analitza centenars, per no dir milers, de referències científiques en obres literàries, a través de les quals s'entreveu quina imatge de la ciència i dels científics han donat algunes obres de cada època i de quina manera algunes teories científiques i certs corrents literaris han interaccionat. Duran és llicenciat en química i doctor en ciències de la comunicació. Ha col·laborat en nombrosos diaris i revistes, ha dirigit el programa *El medi ambient* a TV3, cadena de la qual actualment és redactor especialitzat en temes científics als serveis informatius. Ha guanyat diversos premis literaris d'assaig, narrativa i divulgació, i és autor de més de trenta llibres.

En aquesta ocasió el repte al qual s'ha enfrontat ha estat titànic, com posen en evidència les més de dues-centes cinquanta obres referenciades a la bibliografia, però de la mateixa manera que David va vèncer Goliat, gràcies a la física que hi ha darrere el funcionament d'una fona, Duran ha estat capaç de construir un relat extremadament coherent, erudit, entenedor i absolutament necessari sobre l'impacte que la ciència ha tingut en l'extensíssima història de la literatura.

Així, aquest llibre ofereix una panoràmica exhaustiva i inèdita de la presència de la ciència en la literatura, en un viatge per les lletres universals que va des d'Homèr fins als nostres dies i que recull nombrosos exemples de la literatura catalana. Una proposta singular que permet al lector curiós redescobrir els clàssics i apropar-se a la ciència des d'una òptica diferent i suggestiva. Perquè, com diu Duran a la introducció, "malgrat allò que uneix i separa científics i escriptors, els literats han sabut donar espai a la ciència. En alguns casos amb interès i passió, en d'altres amb distanciament i, fins i tot, hostilitat." *

LA CIÈNCIA
EN LA LITERATURA
Xavier Duran

Editorial:
Publicacions UB
Barcelona, 2015
Pàgines: 366
Preu: 25 euros

EXCURSIONISME FERRAN AISA

Un passeig per la Catalunya troglodita

Gener Aymamí i Domingo (Reus, 1951) és excursionista i un destacat estudiós de la vida troglodita. Ha presidit la Unió Excursionista de Catalunya (UEC) i ha estat director de la revista *Excursionisme*. Actualment forma part de l'Institut d'Estudis Penedesencs i és vicepresident de la Federació Catalana d'Espeleologia. Ha publicat diversos llibres sobre el tema de l'excursionisme i el treball que presenta ara fou guardonat amb el 36è premi Sant Bernat, convocat per la UEC. Gener Aymamí fa l'inventari de 173 manifes-

tacions religioses troglodítiques (esglésies, capelles, ermites, santuaris, eremitoris i coves de devoció popular) repartides arreu del territori del Principat i, a més, proposa itineraris per visitar-les i aprofundir-ne el coneixement sobre el terreny.

Ara que s'han posat de moda tant el senderisme com les rutes urbanes o rurals, és interessant aquesta guia feta per un expert del territori i del món cavernícola i rupestre català. Cada fitxa va acompanyada de la descripció del lloc on es troba, la comarca a què pertany i una breu pinzellada històrica.

El llibre s'il·lustra amb diverses fotografies de coves, santuaris i eremitoris. L'autor descriu l'eremitisme a través de l'estudi que va fer sant Jeroni en la seva *Història de sant Pau*, que és considerat el primer ermità, ja que fugint de la persecució de Deci contra els cristians va instal·lar-se en una cova durant uns quants anys.

L'autor manifesta que l'eremitisme o l'anacoretisme dels primers temps era celibatari produït per una vocació penitencial i de contemplació generalment solitària. A la Catalunya Nova l'eremitisme va florir amb

Cova dels O